
НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Л. П. Амелічева

ПІДСУМКИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОЛЕКТИВУ ВИКЛАДАЧІВ ТА СТУДЕНТІВ ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ДОННУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА (лютий 2015 р. – грудень 2016 р.)

Колектив викладачів і студентів юридичного факультету Донецького національного університету імені Василя Стуса за період своєї наукової діяльності, починаючи з лютого 2015 р. й закінчуючи груднем 2016 р., завзято й самовіддано, з невичерпною творчою енергією працював в екзилі, вніс вагомий внесок у становлення та розвиток юриспруденції й правничих шкіл.

Вчені юридичного факультету ДонНУ імені Василя Стуса у зазначений період продовжили активну роботу з розробки п'ятирічної теми «Розвиток правової системи України: стан та перспективи» (державний реєстраційний номер 0112U002868), назва II етапу (01.01.2015–31.12.2016) якої «Напрями та шляхи розвитку правової системи України». Всі кафедри активно долучилися до її розробки за наступними напрямками:

1) Конституційно-правові аспекти розвитку України як правової держави, забезпечення прав та свобод громадян в умовах європейської інтеграції і глобалізації (кафедра конституційного, міжнародного і кримінального права; завідувач кафедри – ректор ДонНУ імені Василя Стуса, професор, доктор юридичних наук Р. Ф. Гринюк);

2) Правове забезпечення розвитку господарської системи суспільства (кафедра господарського права; завідувач кафедри – декан, академік НАПрН України, професор, доктор юридичних наук А. Г. Бобкова);

3) Соціально-економічний, ідеологічний та політичний аспекти розвитку держави і права: історія та сучасність (кафедра теорії та історії держави і права та адміністративного права; завідувач кафедри – кандидат юридичних наук, доцент А. Є. Краковська);

4) Правове забезпечення прав і інтересів учасників майнових і особистих немайнових правовідносин (кафедра цивільного права і процесу; завідувач кафедри – доктор юридичних наук, доцент І. Ф. Коваль).

Результатом розробки вказаної теми за звітний період стали численні наукові доробки вчених факультету: видано 6 монографій, 94 наукові статті в спеціалізованих юридичних виданнях, 141 наукові тези.

На факультеті здійснювалася науково-дослідна робота «Концепція правового забезпечення розвитку екологічного підприємництва («зеленої» економіки)» 16-1вв/20 (розрахована на 2 роки з 1 січня 2016 р. по 31 грудня 2017 р.), в якій задіяний основний склад із семи штатних науково-педагогічних працівників факультету (керівник проекту – академік НАПрН України, професор, доктор юридичних наук А. Г. Бобкова, 2 доктори юридичних наук (ректор, завідувач кафедри, професор Р. Ф. Гринюк, завідувач кафедри, доцент І. Ф. Коваль), 4 кандидати юридичних наук й ін.

Ідея зазначеного проекту прикладного дослідження – розробка концепції комплексного і системного правового забезпечення розвитку екологічного підприємництва в Україні, організаційно-правового інструментарію його здійснення, наукового інструментарію, на якому має базуватись концепція правового забезпечення екологічного підприємництва та відповідне законодавство, інструментарію щодо механізму впровадження концепції і удосконалення відповідного законодавства.

Важливим досягненням в науковій діяльності колективу за звітний період стала активізація роботи заснованих на факультеті науково-правничих шкіл, а саме:

1. «Проблеми правової держави» (організатори: ректор, зав. каф., д-р юрид. наук, проф. Р. Ф. Гринюк, зав. каф., канд. юрид. наук, доц. А. Є. Краковська, канд. юрид. наук, доц. О. В. Мартинюк, канд. юрид. наук, доц. Т. В. Михайліна).

2. «Проблеми господарського права» (організатори: акад. НАПрНУ, д-р юрид. наук, проф. зав. каф. А. Г. Бобкова, канд. юрид. наук, доц. А. М. Захарченко, канд. юрид. наук, доц. Ю. М. Павлюченко, канд. юрид. наук, доц. О. В. Титова, канд. юрид. наук, доц. Е. М. Деркач та ін.).

3. «Проблеми права інтелектуальної власності» (організатор: д-р юрид. наук, доц., зав. каф. І. Ф. Коваль).

4. «Сучасні проблеми міжнародного права» (організатор: канд. юрид. наук, доц. О. Г. Турченко).

У звітному періоді вченими факультету здійснювалося членство в спеціалізованих вчених радах:

К 11.051.12. Донецького національного університету імені Василя Стуса (Р. Ф. Гринюк, А. Г. Бобкова, І. Ф. Коваль, Ю. О. Моїсєєв, Е. М. Деркач, А. М. Захарченко, Ю. М. Павлюченко, Н. В. Шербакова, О. Г. Турченко, Ю. О. Серебрякова й ін.);

Д 11.170.02 Інституту економіко-правових досліджень НАН України (А. Г. Бобкова);

Д 26.001.06 Київського національного університету імені Тараса Шевченка (А. Г. Бобкова).

Значно підвищився рівень кваліфікації науково-педагогічного складу факультету. Так, 12 жовтня 2015 р. відбувся захист дисертації Л. В. Красицької на тему «Проблеми здійснення та захисту особистих та майнових прав батьків і дітей», поданої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.03 – цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право до спеціалізованої вченої ради Національної академії прокуратури України.

28 грудня 2015 р. відбулися захисти дисертацій Є. О. Липницької на тему «Правовий статус підприємств з іноземними інвестиціями» та Н. В. Ібрагімової на тему «Правовий статус холдингів», поданих на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.04 – господарське право; господарсько-процесуальне право до спеціалізованої вченої ради Донецького національного університету імені Василя Стуса.

6 червня 2016 р. відбувся захист дисертації Д. О. Лісової на тему «Торговці цінними паперами як суб'єкти господарських правовідносин» на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.04 – господарське право, господарсько-процесуальне право, поданої до спеціалізованої вченої ради Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Науково-педагогічні працівники факультету своєчасно підвищили свою кваліфікацію за різними формами у вказаний період часу:

Антонюк О. І. (наукове стажування за кордоном у Scientific Consulting Community «Open Europe» Республіка Словаччина);

Гринюк Р. Ф. (курси підвищення кваліфікації, Центр «Розвиток КСВ», програма «New University: стратегічні діалоги ректорів з топ-менеджментом компаній»);

Овчарова О. Г. (курси підвищення кваліфікації з дисциплін «Історія політико-правових вчень», Центр європейського та міжнародного права Юридичного факультету ВДУ (м. Вороніж);

Турченко О. Г. (курси підвищення кваліфікації з дисциплін «Європейське право», «Міжнародне право», Центр європейського та міжнародного права Юридичного факультету ВДУ (м. Вороніж);

Щербак І. А. (курси з наукової підготовки і підвищення кваліфікації «Правове регулювання суспільних відносин», Академічне товариство Міхала Балудянського (м. Кошице, Словаччина) й ін.

Вчені факультету здійснювали членство в редколегіях наукових видань, а саме:

журналу «Правничий часопис Донецького університету» – Гринюк Р. Ф., Бобкова А. Г., Коваль І. Ф., Краковська А. Є., Турченко О. Г., Захарченко А. М.;

у журналах «Право України», «Економіка та право», «Екологічне право», «Вісник Інституту економіко-правових досліджень НАН України», «Вісник господарського судочинства», «Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності», «Вісник Луганської академії внутрішніх справ МВС ім. 10-річчя незалежності України», «Предпринимательское право» (РФ) – Бобкова А. Г.;

у журналі «ECONOMIC AND LAW PARADIGM OF MODERN SOCIETY» (Словаччина) – Краковська А. Є., Михайліна Т. В.;

у журналі «Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету» – Амелічева Л. П.

Важливою подією для факультету і університету було видання у 2015 р. журналу «Правничий часопис Донецького університету» № 1–2 (32).

На юридичному факультеті ДонНУ імені Василя Стуса у звітному періоді проводилося багато науково-практичних конференцій для вчених і юристів-практиків.

14–15 травня 2015 р. на базі факультету відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Правове забезпечення економічного розвитку та екологічної безпеки суспільства», присвячена 50-й річниці створення Донецького національного університету та 30-й річниці створення кафедри господарського права Донецького національного університету. Партнерами юридичного факультету ДонНУ у вказаному заході виступали Київський університет права НАН України, Інститут економіко-правових досліджень НАН України, Донецький регіональний науковий центр НАПрН України й Міжнародна асоціація господарського права. У заході взяли участь близько 140 науковців, серед них три академіки НАН України, 4 академіки НАПрН України, три член-кореспонденти НАПрН України, 30 докторів юридичних наук, 60 кандидатів юридичних наук з вищих навчальних закладів різних міст України (Вінниця, Київ, Львів, Маріуполь, Харків, Одеса, Суми, Чернігів й ін.). За результатами конференції видано збірник матеріалів (328 с.).

З 22 по 26 лютого 2016 р. на базі факультету відбулася Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Господарсько-правове забезпечення управління об'єктами державної власності». У заході взяли участь 4 доктори юридичних наук, 6 кандидатів юридичних наук з вищих навчальних закладів різних міст України (Донецького національного університету, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Інституту економіко-правових досліджень НАН України, Сумського державного університету, Полтавського юридичного інституту Донецького юридичного інституту МВС України та ін.) й фахівці-юристи. За результатами конференції видано збірник (132 с.).

22 квітня 2016 р. на базі факультету відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Конституційні засади правотворення і правозастосування: стан та перспективи розвитку» з нагоди 25-річчя проголошення незалежності

України, 20-річчя прийняття Конституції України. У заході взяли участь близько 60 науковців, серед них 1 академік НАПрН України, 3 доктори юридичних наук, 35 кандидатів юридичних наук з вищих навчальних закладів різних міст України (Донецького національного університету, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Донецького юридичного інституту МВС України (м. Кривий Ріг) та ін.), судді, працівники апарату Апеляційного суду Вінницької області й інші фахівці-юристи. За результатами конференції видано збірник (176 с.).

30 червня 2016 р. в рамках науково-дослідної роботи «Концепція правового забезпечення розвитку екологічного підприємництва («зеленої» економіки)» на юридичному факультеті проводився Круглий стіл на тему «Правові, організа-

ційні та економічні проблеми розвитку екологічного підприємництва», де обговорювалися проблеми розвитку екологічного підприємництва на регіональному рівні (у Вінницькій обл.) вченими вищих навчальних закладів та провідних юристів – фахівців підприємств Вінниччини.

За звітний період науковцями факультету надано 9 експертних висновків для Конституційного Суду України та 1 – для Верховного Суду України.

У травні 2015 та 2016 рр. в ДонНУ імені Василя Стуса пройшов конкурс «Молодий науковець року». На юридичному факультеті переможцем в цьому конкурсі (по економіко-правовим наукам) в номінації «Кращий науковець 2014 р.» та «Кращий науковець 2015 р.» стала канд. юрид. наук, доцент кафедри господарського права, голова Ради молодих вчених ДонНУ імені Василя Стуса Є. О. Липницька.

На юридичному факультеті ДонНУ імені Василя Стуса у звітному періоді також проводилося багато науково-практичних конференцій та інших наукових заходів для студентів.

24 квітня 2015 р. з нагоди Дня науки відбулася регіональна науково-практична студентська конференція «Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки». У конференції взяли участь більше 130 учасників, серед яких переважна більшість – це студенти всіх курсів юридичного факультету Донецького національного університету. Активну участь у конференції також взяли студенти з інших навчальних закладів, таких як: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Львівський державний університет внутрішніх справ, Коледж економіки і права Вінницького кооперативного інституту та ін. За результатами конференції виданий збірник матеріалів у електронному вигляді (397 с.).

Вперше був організований Всеукраїнський тиждень права у 2015 р. (проходив з 7 по 12 грудня 2015 р.). Під час цього заходу зі студентами проводилися: семінар-дискусія «Проблемні питання реалізації екологічних прав людини і громадянина» для студентів 4 курсу; публічна лекція «Соціально-захисні права молоді», круглий стіл «Юридична освіта та юридична практика: взаємодія, суспільні виклики і перспективи» для студентів 3 курсу; круглий стіл на тему «Права людини як соціальна цінність» для студентів 1 та 2 курсу, й інші заходи.

14 квітня 2016 р. на базі юридичного факультету відбувся Круглий стіл «Для чого потрібна децентралізація?» Круглий стіл організований міжнародною неурядовою організацією Democracy Reporting International (DRI, м. Берлін) спільно з Товариством дослідників України.

20 квітня 2016 р. на юридичному факультеті ДонНУ відбулася Всеукраїнська студентська науково-практична інтернет-конференція «Застосування законодавства України вчора, сьогодні й завтра: погляд молодих правників». У конференції взяли участь більше 140 учасників, серед яких переважна більшість – це студенти всіх курсів юридичного факультету Донецького національного університету. Активну участь у конференції також взяли студенти з інших навчальних закладів: Вінницького національного аграрного університету, Львівського державного університету внутрішніх справ та ін. За результатами конференції видано збірник матеріалів у електронному вигляді (215 с.).

22–24 квітня 2016 р. на юридичному факультеті проводився I Всеукраїнський дебатний турнір з цивільного права і процесу «Майстерність судової промови», на якому команда юридичного факультету (К. О. Гапочка, В. А. Жданова, Е. В. Оленцевич, А. К. Константинов) зайняла 2-е місце.

13–14 травня 2016 р. на юридичному факультеті пройшли XVI Всеукраїнські змагання з господарського права та процесу ім. професора С. З. Михайліна, на яких А. Д. Рекун та Д. М. Гіюк зайняли 1 місце у номінації «Кращий позивач».

У звітному періоді наші студенти брали участь у різноманітних заходах, організованих іншими вищими навчальними закладами.

14–15 березня 2015 р. команда Донецького національного університету у складі І. О. Нагорняк, А. Д. Рекуна отримала 2-ге місце у Національній Олімпіаді юридичних клінік із консультування клієнтів, що відбулася в Національному університеті «Острозька академія» (тренер Удод М. В.).

20–23 квітня 2015 р. у II-му етапі Всеукраїнської олімпіади за спеціальністю «Правознавство» (у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», у Юридичному інституті,

м. Івано-Франківськ) взяли участь від юридичного факультету ДонНУ С. М. Мамедова, А. С. Проценко.

У II-му етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, який проходив 30–31 березня 2016 р. у Національній юридичній академії імені Ярослава Мудрого III місце зайняла С. О. Мирошниченко.

18–21 квітня 2016 р. у II-му етапі Всеукраїнської олімпіади за спеціальністю «Правознавство» (у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», у Юридичному інституті, м. Івано-Франківськ) взяли участь від юридичного факультету ДонНУ Е. В. Оленцевич, М. О. Помазанов. У командному турі вони зайняли 3 місце, в індивідуальному турі 3 місце зайняв Е. В. Оленцевич.

У травні 2015 р. пройшов університетський конкурс в ДонНУ «Молодий науковець року». На юридичному факультеті став переможцем в цьому конкурсі (по економіко-правовим наукам) в номінації «Кращий студент-науковець 2014 р.» – студент 4 курсу В. М. Александров.

У травні 2016 р. в ДонНУ пройшов університетський конкурс «Молодий науковець року». На юридичному факультеті переможцем в цьому конкурсі (по економіко-правовим наукам) в номінації «Кращий студент-науковець 2015 р.» стала студентка 4 курсу І. О. Нагорняк.

У звітному періоді продовжувалося співробітництво нашого факультету із закордонними вищими навчальними закладами, такими як: Університет Пассау (Німеччина), Піттсбурзький університет (США), Університет Торонто (Канада), Центральнo Європейський університет (Угорщина), Гронінгенський університет (Нідерланди), Коледж Європи (Бельгія), Євразійський національний університет ім. Гумільова (Казахстан) й ін. щодо наукового стажування викладачів, підготовки магістрів й ін.

Значно активізувалася робота в аспірантурі юридичного факультету. За вказаний період більше ніж вдвічі зросла кількість аспірантів та наукових керівників, що також є результатом успішної наукової діяльності колективу викладачів і студентів юридичного факультету ДонНУ імені Василя Стуса.

Бажаємо подальших успіхів на науковій ниві колективу викладачів і студентів юридичного факультету ДонНУ імені Василя Стуса!